

Vergaderjaar 1997–1998

25 661

Wijziging van de Algemene Bijstandswet, de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers, de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen, de Werkloosheidswet, de Ziektewet, de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering, de Algemene Arbeidsongeschiktheidswet, de Toeslagenwet, de Algemene Ouderdomswet, de Algemene Kinderbijslagwet, de Algemene nabestaandenwet, de Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen en de Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten met betrekking tot terugvordering en verhaal (terugvordering en verhaal in verband met herziening van het debiteurenbeleid)

Nr. 5

VERSLAG

Vastgesteld 7 november 1997

¹ Samenstelling:

Leden: Wolters (CDA), voorzitter, Van Nieuwenhoven (PvdA), Doelman-Pel (CDA), Biesheuvel (CDA), Vliegthart (PvdA), ondervoorzitter, Scheltema-de Nie (D66), Van Middelkoop (GPV), Schimmel (D66), Rosenmüller (GroenLinks), Van Zijl (PvdA), Bijleveld-Schouten (CDA), Middel (PvdA), Van Hoof (VVD), Noorman-den Uyl (PvdA), Van Nieuwenhoven (PvdA), Adelmund (PvdA), Dankers (CDA), Giskes (D66), Marijnissen (SP), Essers (VVD), Van der Stoep (VVD), Van Dijke (RPF), Bakker (D66), Klein Molekamp (VVD), Van Blerck-Woerdman (VVD), R. A. Meijer (Groep Nijpels).
Plv. leden: Terpstra (CDA), Oudkerk (PvdA), Soutendijk-van Appeldoorn (CDA), Mulder-van Dam (CDA), A. de Jong (PvdA), Visser-van Doorn (CDA), Van der Vlies (SGP), Fermina (D66), Rabbae (GroenLinks), Van der Ploeg (PvdA), G. de Jong (CDA), Dijkema (PvdA), M. M. H. Kamp (VVD), Kalsbeek-Jasperse (PvdA), Oudkerk (PvdA), Apostolou (PvdA), Heeringa (CDA), Van Boxtel (D66), vacature CD, J. M. de Vries (VVD), B. M. de Vries (VVD), Leerkes (U55+), Van Vliet (D66), Hofstra (VVD), Hoogervorst (VVD), Nijpels-Hezemans (Groep Nijpels).

De vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid¹, belast met het voorbereidend onderzoek van het wetsvoorstel, brengt als volgt verslag uit van haar bevindingen. Indien de regering de vragen en opmerkingen genoegzaam zal hebben beantwoord, acht de regering de openbare beraadslaging genoegzaam voorbereid.

1. Algemeen

De leden van de PvdA-fractie hebben met belangstelling kennis genomen van de voorgestelde verbeteringen inzake terugvordering en verhaal. Zij kunnen in grote lijnen instemmen met de voorgenomen wijzigingen. Op onderdelen hebben zij echter nog vragen.

De leden van de CDA-fractie constateren dat dit wetsvoorstel aansluit bij eerdere discussies en een positieve benadering toekomt. Maar ook bij deze leden leven een aantal vragen.

Ook de leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennis genomen van het wetsvoorstel doch willen eveneens enkele vragen stellen.

De leden van de fractie van D66, kennis genomen hebbend van het onderhavige wetsvoorstel, beoordelen de voorgestelde maatregelen over het algemeen als afdoende voor een efficiënt en doelmatig debiteurenbeleid.

De leden van de RPF-fractie hebben met belangstelling kennis genomen van het wetsvoorstel. Zij willen enkele vragen stellen.

De leden van de SGP-fractie hebben met belangstelling kennis genomen van het wetsvoorstel en de daarbij behorende toelichting. Deze leden geven aan de doelstelling van de Wet boeten, maatregelen en terug- en invordering sociale zekerheid van harte te kunnen onderschrijven. Zij hechten aan een goed functionerend stelsel van sancties om ten onrechte verstrekte uitkeringen terug te kunnen vorderen. Geconstateerd is echter, dat de huidige terugvorderingsregelingen de gemeenten te weinig mogelijkheden bieden om een effectief en efficiënt incassobeleid te voeren. Deze leden vinden het op zijn plaats dat de regering wijzigingen voorstelt om die effectiviteit te bevorderen. De wijze waarop de voorgestelde maatregelen worden ingekleurd roept bij de aan het woord zijnde leden nog enkele vragen op.

De leden van de SP-fractie hebben kennis genomen van het wetsvoorstel en geconstateerd dat het de bedoeling van het wetsvoorstel is te komen tot een doelmatiger incassobeleid via versoepeling.

2. Redenen voor aanpassing van het debiteurenbeleid

Met grote instemming hebben de leden van de PvdA-fractie bemerkt dat de regering eindelijk het aspect doelmatigheid en efficiency in de uitvoering van het verhaal en de terugvordering een veel grotere rol heeft gegeven. Zij vinden het jammer dat de regering nu pas tot het inzicht komt dat de voorgeschreven uitvoering in de Verhaalswet voor verbetering vatbaar is en dat niet eerder op signalen van de gemeenten is gereageerd. Deze leden onderschrijven de analyse van de knelpunten die door de regering is aangegeven.

De leden van de RPF-fractie hebben begrip voor het voorstel om het debiteurenbeleid enigszins te versoepelen. Dat neemt niet weg dat de gekozen benadering opportunistisch is en dat weinig aandacht wordt besteed aan de oorzaken van de toename van het aantal debiteuren. Deze leden verzoeken de regering meer expliciet aandacht te besteden aan deze oorzaken.

Het is de vraag of met de versoepeling van het debiteurenbeleid het lek boven water is. De leden van de RPF-fractie verzoeken de regering aan te geven in welke mate momenteel door gemeenten nog inspanningen worden verricht om na vijf jaar nog actief bezig te zijn met terugvordering. In hoeverre ondervinden gemeenten financieel nadeel als zij op dat punt geen actief beleid ontwikkelen?

3. Maatregelen

3.1 Verruiming terugvorderingsbepalingen

Is het waar, zo vragen de leden van de PvdA-fractie, dat de regering afziet van een verschillende behandeling van fraudeschulden en andere schulden als het gaat om de 5-jaarstermijn? Welke zijn daarvoor de redenen? Ziet de regering in het geval van fraudeschulden nog beperkende bepalingen, zo ja, welke? In de Faillissementswet (schuldsanering natuurlijke personen) geldt een terugbetalingstermijn van maximaal 3 jaar met een rest-inkomen op de beslagvrije voet. In bijzondere situaties, o.a.

fraudeschulden of (na drie jaar) een rest-inkomen boven de beslagvrije voet, geldt een maximum van 5 jaar als terugbetalingstermijn. Is het de bedoeling van de regering om in dit wetsvoorstel een strenger regime te hanteren dan de regeling die in de faillissementswet is voorzien inzake de terugbetalingstermijnen? Waarom heeft de regering niet dezelfde termijn gehanteerd? Welke argumenten zijn daarvoor gehanteerd? Is er geen risico dat de schuldenaar de schuldsanering via de rechter verkiest boven de regeling van de gemeente of het uitvoeringsorgaan en wordt de rechter dan niet te zwaar belast? Ook in de praktijk van de uitvoering van de bijstandswet geldt dat, ingeval terugbetaling van bijvoorbeeld leenbijstand na individuele toetsing en na 3 jaar terugbetaling, kwijtschelding van de restantschuld mogelijk en gebruikelijk is. Waarom heeft de regering deze gebruikelijke termijn niet aangehouden?

De leden van de CDA-fractie hebben geconstateerd dat gemeenten zich vaak moeten inspannen om schulden terugbetaald derd te krijgen. Het enkele feit van grote inspanning mag echter geen reden zijn om niet tot inning over te gaan, zo menen zij. Ook de inspanning van de schuldenaar zal duidelijk aantoonbaar moeten zijn.

Gaat de regering ervan uit dat de 3-jaarstermijn die nu in de Abw wordt gehanteerd tot het verleden zal behoren of is het toch mogelijk een kortere periode dan 5 jaar vast te stellen?

Op welke termijn mag worden verwacht dat het debiteurenbestand zal afnemen? Als vergelijking van de gegevensbestanden tot de normale werkzaamheden gaat behoren, mag die afname toch verwacht worden?

Omdat LISV en SVB bevoegd en sinds 1996 verplicht zijn te innen, mag toch verwacht worden dat zij vóór 1996 al enige ervaring hebben opgedaan met een debiteurenbestand. Het is deze leden niet duidelijk waarom de regering verwacht dat de financiële uitkomst nihil zal zijn.

Mensen een nieuwe kans geven is één, en geen onnodig werk verrichten is twee. De aan het woord zijnde leden hebben altijd grote moeite gehad met kwijtschelding van fraudeschulden en zouden graag een nadere onderbouwing willen waarom wordt voorgesteld ook fraudeschulden eventueel als oninbaar te beschouwen.

Waar wordt de stelling op gebaseerd dat van het beter uitvoerbaar maken van een debiteurenbestand een positieve invloed uitgaat op de cliënten? Is de regering niet bevreesd dat het op grond van in de persoon gelegen factoren en andere omstandigheden afzien van invordering of overgaan tot 50% afkoop of tot 5 jaar betalen, een te ruime bevoegdheid is voor de beoordelende instanties?

Bij niet terug te vorderen schulden kan tot afboeking worden besloten. Bij een schuldsanering uitgesproken door de rechter, worden ook de uitkeringschulden gesaneerd. Ten laste van welk budget komen deze afboekingen, zo vragen de leden van de CDA-fractie.

De leden van de VVD-fractie constateren dat de regering in reactie op het advies van de Raad van State aangeeft dat de gemeenten de bevoegdheid houden om een eenmaal genomen besluit te herzien indien achteraf blijkt dat onjuiste of onvolledige gegevens door de schuldenaar zijn verstrekt. Zien deze leden het goed dat het door de Raad van State in haar advies (onder 2) geconstateerde probleem hiermee volledig wordt ondervangen? Indien dat niet het geval is dan vragen deze leden alsnog een toelichting hierop.

In de memorie van toelichting wordt aangegeven dat de versoepeling van de incassobepalingen ook betrekking kan hebben op fraudeschulden. De leden van de VVD-fractie vragen waarom niet is gekozen voor een minder ruime versoepeling ten aanzien van fraudeschulden, vanwege het speciale karakter van de oorzaak voor de terugvordering.

Deze leden constateren dat de verruiming van de terugvorderingsbepalingen onafhankelijk wordt gesteld van de omvang van het terug te

vorderen bedrag. Is deze constatering juist of zal er in de praktijk nog wel rekening worden gehouden met de omvang van de terugvordering?

Deze leden lezen in de toelichting dat nadere regulering onder andere t.z.t. zal worden beoordeeld op de vraag of alleen diegenen van de regeling profiteren die zo alert zijn om er een beroep op te doen. Deze leden vragen op welke wijze een beroep gedaan kan worden op deze bepalingen. Eén en ander betekent toch niet dat de bepalingen een afdwingbaar recht geven aan de cliënt? Is de gedachte van deze leden onjuist dat de beoordeling uiteindelijk, met inachtneming van de wettelijke bepalingen, bij de individuele gemeente behoort te liggen?

Deze leden zijn het ermee eens dat een buitengerechtelijke schuldsanering de voorkeur verdient boven een wettelijke schuldsanering. Toch vragen zij zich af of de voorliggende bepalingen niet teverdoerschieten. Gaat van het voorliggende wetsvoorstel niet het verkeerde signaal uit? Zo wordt er ook gesteld dat er een afweging moet worden gemaakt of nog op enig moment valt te verwachten dat de belanghebbende zijn schuld zal kunnen afbetalen. Hiervan kan sprake zijn, zo stelt de regering later in de artikelsgewijze toelichting, als op andere schulden wordt afgelost en zicht bestaat dat aan de betalingsverplichting zal worden voldaan. Deze leden vragen of de nadruk thans niet te zeer ligt bij en rekening houdt met de schuldenaar, zeker bij de (in het verleden) frauderende schuldenaar.

De leden van de RPF-fractie vragen zich af of de voorgestelde bevoegdheid om in bepaalde gevallen van terugvordering af te zien in de praktijk niet grotendeels een dode letter zal blijken te zijn. Kan in dit kader bij benadering worden aangegeven hoeveel uitstaande vorderingen betrekking hebben op een periode van langer dan vijf jaar?

Los hiervan hebben de leden van de RPF-fractie de indruk dat de regering met de voorgestelde versoepeling in zekere zin het paard achter de wagen spant. Zij erkennen dat gemeenten, en later ook de SVB en het Lisv, door dit wetsvoorstel van administratieve rompslomp kunnen worden verlost. Het éigenlijke probleem, het ontstaan van betalingsverplichtingen bij uitkeringsgerechtigden, wordt echter niet aangepakt. Deze leden betwijfelen of de ambities van de regering op dit punt wel ver genoeg gaan. Zij vragen in dit verband nadrukkelijk aandacht voor hun al eerder gedane suggestie om een centrale gegevensbank op te zetten, waarin de administraties van alle betrokken organisaties (sociale diensten, uvi's, arbeidsvoorziening, belastingdienst, ziekenfonds, ed.) zijn gekoppeld. Is niet alleen bij een dergelijke ingrijpende keuze succes te verwachten in de strijd tegen fraude en oneigenlijk gebruik, zodat structurele terugvorderingsproblemen tot het verleden kunnen gaan behoren? Zij verzoeken de regering dringend in te gaan op deze suggestie en daarbij met name aan te geven welke onoverkomelijke bezwaren bestaan tegen een dergelijke opzet. In hoeverre werken gebrekkige bestanden van bovengenoemde organisaties belemmerend?

De leden van de SGP-fractie stellen vast dat gemeenten, de SVB en het Lisv onder bepaalde voorwaarden de mogelijkheid krijgen om na vijf jaar van (verdere) terugvordering af te zien. Die redenen zijn persoonsgebonden en dus niet nader vastgelegd. Zo zou volgens het voorgestelde artikel 78b Abw een reden kunnen zijn, dat een betrokkene vijf jaar lang aan zijn terugbetalingsverplichting heeft voldaan. Anderzijds stelt de regering, dat niet het beeld mag ontstaan, dat wanneer maar aan de terugbetalingsverplichtingen gedurende een periode van tenminste vijf jaar wordt voldaan, van verdere terugvordering zal worden afgezien. Maar, zo stellen de leden van de SGP-fractie, iedere gemeente zal op dit punt een vrije beleidsruimte hebben. In hoeverre zijn verschillen tussen de afzonderlijke gemeenten, die ongetwijfeld zullen ontstaan, juridisch houdbaar? Kan met een beroep op het gelijkheidsbeginsel niet al te gemakkelijk het stopzetten van de verplichting tot verdere terugbetaling

worden afgedwongen? En in hoeverre is overeind te houden, dat hoewel in de memorie van toelichting expliciet is uitgesproken dat dergelijke regel ten opzichte van derden geen verwachtingen kan scheppen, van een bevoegde instantie wel een bestendige gedragslijn op dit punt zal worden verwacht? De aan het woord zijnde leden zien dus niet zonder meer in, dat bovenbedoelde regeling in de praktijk vlekkeloos tot uitvoering zal kunnen worden gebracht en verwachten van de zijde van de regering nog een nadere beschouwing op dit punt.

Ook de leden van de SGP-fractie gaan nader in op de opmerking van de Raad van State in het nader verslag omtrent het voorgestelde artikel 78b Abw. Zij zijn met de Raad van mening, dat het artikel uitdrukkelijk dient te bepalen, dat het afzien van terugvordering op basis van onjuiste informatie, ongedaan moet kunnen worden gemaakt. Deze leden begrijpen heel goed, dat het wetsvoorstel erop gericht is de gemeentelijke bevoegdheden terzake van het terugvorderingsbeleid te verruimen. De bedoelde aanvulling van artikel 78b Abw laat die verruiming naar hun mening evenwel onverlet. Zij delen het standpunt van de regering dan ook niet dat een dergelijke bepaling de gemeentelijke beleidsvrijheid beperkt. Het maken van een afweging, gebaseerd op onjuiste informatie, kan naar het oordeel van de aan het woord zijnde leden niet tot een andere conclusie leiden, dan dat die afweging opnieuw zal moeten worden gemaakt, maar dan op basis van de juiste gegevens. Zij hechten er aan, dat dit uitdrukkelijk in de wet zal worden vastgelegd. Zij nodigen de regering uit nog eens nader op dit punt in te gaan. Zij vragen daarbij tevens aan te geven op welke wijze een dergelijke aanvulling van het voorgestelde artikel 78b Abw een beperking inhoudt van de beoogde verruiming van het afzien van terugvordering door gemeenten. Tenslotte vragen zij de regering aan te geven op basis waarvan nu reeds eenmaal genomen besluit door gemeenten in dit opzicht kunnen worden herzien.

De leden van de SP-fractie hebben enkele vragen bij de verruiming van de terugvorderingsbepalingen.

Als de verhaalsplicht na 5 jaar een verhaalsbevoegdheid wordt, maakt dat voor de verhaalsplichtige iets uit? Kan deze tegen de verhalende instantie zeggen: er is nu geen plicht meer, waarom valt u mij nog lastig? Of betekent een en ander slechts dat de verhalende instantie kan besluiten te stoppen met verhalen, maar dat dit haar eigen discretionaire bevoegdheid is, die hoogstens door de rechter marginaal getoetst kan worden?

Kan de verhalende instantie na 5 jaar zeggen: we stoppen nu mits u bereid bent 50% van het restant te betalen? Met andere woorden: kunnen de mogelijkheden cumuleren?

Kan de verhalende instantie in plaats van te beginnen met een aflossing over 5 jaar meteen een aanbod doen om te volstaan met een betaling ineens van 50% van het openstaande bedrag?

Kan de verhalende instantie, indien zij is betrokken bij een schuldsanering, een voorstel doen tot betaling van een bedrag ter hoogte van een verhaalsbijdrage over 5 jaar? Of ter hoogte van 50% van het openstaande bedrag?

3.2 Wijziging van de financiële verhouding ontvangsten terugvordering en verhaal

Welke terugbetalingen vallen onder de 75%-regeling van de gemeenten, zo vragen de leden van de PvdA-fractie? Wat is het volume in geld dat jaarlijks wordt geboekt in het debiteutenbestand en wat is het volume in geld dat jaarlijks wordt terugbetaald als reguliere inlossing van schuld? Wat is het volume van uitstaande vorderingen waarop deze regeling betrekking heeft? Wat is naar verwachting het volume in geld dat zal

worden afgeboekt vanwege de voorgestelde regeling? Wat is het volume in geld van de vorderingen op grond van de bijstandswet voor het jaar 1996?

Kan aan de Kamer een overzicht verstrekt worden waarin het drempelbedrag per gemeente is aangegeven? Op welke wijze wordt het drempelbedrag per gemeente vastgesteld? Wordt daarbij ook rekening gehouden met het volume van de openstaande vorderingen? In welke mate wordt rekening gehouden met de manier waarop gemeenten een actief fraudebestrijdingsbeleid hebben gevoerd, dat per saldo resulteert in een groot volume van openstaande vorderingen?

De leden van de VVD-fractie nemen kennis van het landelijk drempelbedrag voor ontvangsten betreffende terugvordering en verhaal. Graag horen deze leden waarop het bedrag van 350 mln is gebaseerd.

Deze leden hebben kennis genomen van de opmerkingen van de Raad van State terzake het drempelbedrag. De regering geeft in haar reactie aan welke alternatieven tevens zijn onderzocht. Deze leden vragen naar een toelichting bij elk alternatief dat is onderzocht (en dat de regering noemt in reactie op het advies van de Raad van State) en de reden waarom een alternatief geen optie was.

Vervolgens vragen deze leden waarom niet is gekozen ten aanzien van de verdeling over gemeenten voor het relatieve aandeel in het jaar 1991.

De leden van de RPF-fractie hebben moeite met het feit dat gemeenten die in het verleden een actief verhaalbeleid hebben gevoerd, nu in mindere mate zullen profiteren van de «incentive-regeling». Zij vragen of deze gemeenten toch niet op enigerlei wijze een tegemoetkoming kunnen krijgen.

Overigens vinden deze leden het vreemd dat gemeenten in dit voorstel als het ware «beloond» worden voor het uitvoeren van de wet. Dreigt hierbij bovendien niet een soort «bijstandstoerisme» te ontstaan, naar die gemeenten die een soepel invorderingsbeleid voeren?

De leden van de SGP-fractie constateren dat het aandeel van gemeenten in de ontvangsten van de terugvordering, die liggen boven een door de minister te bepalen drempelbedrag, wordt verhoogd van 10% naar 75%. De effectiviteit van deze maatregel zal dus worden bepaald door de mate waarin gemeenten erin slagen de ontvangsten van de terugvordering het drempelbedrag te laten overstijgen. Om te beoordelen in hoeverre gemeenten daarin zullen slagen, is het naar het oordeel van de leden van de SGP-fractie nodig inzicht te hebben in een aantal niet in de memorie van toelichting genoemde factoren. Zo wensen zij geïnformeerd te worden over de jaarlijkse ontvangsten van de gezamenlijke gemeenten uit hun terugvorderingsbeleid vanaf 1992. Voorts zien ook zij gaarne een nadere toelichting op de totstandkoming van de hoogte van het algemene drempelbedrag van 350 mln. gulden tegemoet. Waar is dat bedrag op gebaseerd? Bovendien stellen de aan het woord zijnde leden dat de voorgestelde maatregel niet in alle gevallen het gewenste resultaat zal kunnen hebben. Zo zien zij niet zonder meer in, dat gemeenten zullen worden aangespoord om ook relatief lage onterecht toegekende uitkeringen terug te vorderen. Dit zal geheel afhankelijk zijn van de mate waarin het nader te bepalen drempelbedrag door de betreffende gemeente al dan niet zal worden overschreden. Blijven gemeenten die met veel relatief lage terug te vorderen bedragen te maken hebben niet met het bestaande probleem kampen, zo vragen deze leden.

Ook de leden van de SP-fractie zouden graag vernemen waarop het drempelbedrag van 350 mln. gulden is gebaseerd. Is dat hoog of is dat laag? Een richtsnoer ontbreekt immers nu het verhaal de achterliggende jaren niet van de grond is gekomen.

3.3 Technische wijzigingen verhaal

3.3.1 Gebruik van verhaalsuitspraken door verschillende gemeenten

De rechter in Nederland kan niet «bij wege van algemene voorziening» een uitspraak doen, zo constateren de leden van de SP-fractie. Om die reden is het moeilijk te aanvaarden dat een uitspraak die voor de ene gemeente geldt in wezen voor heel Nederland gaat gelden. Maar er is nog een ander punt. Als iemand verhuist naar een andere gemeente kan de draagkracht van de verhaalsplichtige volkomen veranderen, b.v. omdat hij in die nieuwe gemeente voor veel hogere lasten komt te staan. Bij het automatisch overgaan van de uitspraak van de rechter naar de nieuwe gemeente wordt de betrokken verhaalsplichtige gedwongen meteen te gaan procederen en wijziging van de rechterlijke uitspraak te vragen, met alle daaraan verboden kosten vandien. De leden van de SP-fractie hebben daarom grote bezwaren tegen dit onderdeel van het wetsvoorstel. Zij vragen de regering op hun bezwaren te reageren.

3.3.2 Verplichting tot meewerken aan de uitvoering van een rechterlijke uitspraak/buitenland

De leden van de SP-fractie zien ook hier grote problemen.

De onderhoudsgerechtigde, meestal de vrouw (met haar kinderen), wordt verplicht mee te werken aan verhaal in het buitenland door het tekenen van een volmacht. Dit kan voor haar leiden tot grote consequenties omdat haar ex-echtgenoot haar gaat beschouwen als «medeplichtige». Het is volstrekt duidelijk tot welke ongewenste gevolgen dit kan leiden in de onderlinge verhouding. Niet alleen voor de onderhoudsgerechtigde, maar ook voor de kinderen, die bij laatstgenoemde verblijven.

De invoering van de wet uit 1992 leidde immers al tot een reeks conflicten doordat ex-partners tegen hun wil met elkaar geconfronteerd werden vanwege de ingevoerde verhaalsplicht. Dat zal bij het invoeren van een volmachtsverplichting niet anders zijn. Zij vernemen graag of de regering deze bezwaren onderschrijft.

3.3.3 Vergemakkelijken van gegevensverzekering van de onderhoudsplichtige/wettelijke mogelijkheden

De leden van de PvdA-fractie zijn nog niet overtuigd van de noodzaak om de informatieplicht af te dwingen met een strafrechtelijke sanctie van een hechtenis van ten hoogste een maand of een geldboete van de tweede categorie. Zij vragen de regering een meer uitvoerige onderbouwing van dit voorstel en een vergelijking van deze sanctie met andere sancties op het niet nakomen van de informatieplicht, die niet-fraude gerelateerd zijn.

Waarom is de informatieplicht bij verhaal van onterechte betaling van uitkeringen sociale zekerheid op derden niet in andere sociale zekerheidswetten opgenomen, inclusief sanctie?

Hoe kan de inlichtingenplicht van een schuldenaar geëffectueerd worden, zo vragen de leden van de CDA-fractie. Wordt eraan gedacht de inlichtingenplicht expliciet op te nemen bij het vaststellen van de alimentatieplicht?

De leden van de VVD-fractie vragen tot hoever de informatieplicht strekt (5 of 12 jaar terug)?

De leden van de fractie van D66 achten het op zich logisch dat invoering van een plicht tot gegevensverstrekking voor de onderhoudsplichtige,

onnodig werk voor gemeenten voorkomt. Zij stellen echter wel vraagtekens bij de keuze voor een strafrechtelijke sanctie boven de administratieve boete. Leidt de strafrechtelijke sanctie niet tot een onaanvaardbare belasting van het justitieapparaat? Ook zouden deze leden de regering willen vragen naar de handhaafbaarheid van de informatieplicht. Hoe denkt de regering te voorkomen dat door een juridisch-bureaucratische rompslomp, de voordelen van efficiëntie van de informatieplicht weer teniet worden gedaan?

De leden van de RPF-fractie leiden uit de reactie van de regering op het advies van de Raad van State terzake af dat niet principiële overwegingen ten grondslag liggen aan het afzien van het overnemen van het advies, maar wetstechnische. Is dit een juiste taxatie? Is de optie waarvoor de Raad van State kiest, waarbij de onderhoudsplichtige moet aantonen dat redelijkerwijs niet van hem kan worden verlangd dat hij meewerkt aan de uitvoering van het verhaalsverzoek, niet veel rechtvaardiger?

De leden van de SP-fractie gaat het invoeren van een informatieplicht voor de onderhoudsplichtige te ver.

Laatstgenoemde heeft geen relatie met de uitkerende instantie. Hij kan in dat opzicht daarom tot niets verplicht worden. Bovendien, moet hij zich dan ook op de hoogte blijven houden van de verblijfplaats van de onderhoudsgerechtigde, zodat hij ten allen tijde aan de juiste gemeente kan mededelen dat en waarheen hij gaat verhuizen?

3.3.4 Overige opmerkingen

Heeft de regering overwogen om het verhaal op nalatenschappen ook mee te nemen in de doelmatigheidsbevorderende wijzigingsvoorstellen, zo vragen de leden van de fractie van de PvdA. Juist vanwege de vaak uiterst moeizame procedures die gevolgd moeten worden om tot inning van vorderingen over te gaan, kunnen zij zich voorstellen dat ook deze verplichting versoepeld kan worden.

De vordering van alimentatie kan via het LBIO plaatsvinden in het buitenland, mits er een rechterlijke uitspraak aan de alimentatieverplichting ten grondslag ligt. De leden van de PvdA-fractie vragen of er bewust voor gekozen is dat er een beperkt gebruik is van het Verdrag van New York (alleen in geval van rechterlijke uitspraak). Betekent dit dat de gemeente bij ontstentenis van zo'n uitspraak geen verhaalsactie kan starten? Als er een afzonderlijk executieverdrag is gesloten met een land, behoeft het LBIO dan niet ingeschakeld te worden? Kunnen de gemeenten van verhaal afzien als de onderhoudsplichtige buiten Nederland woont en niet onder de werking van artikel 108 Abw valt?

4. Uitvoeringsaspecten

Ten aanzien van de uitvoeringsaspecten wordt aangegeven dat de voorstellen van de VNG, Divosa en gemeenten grotendeels zijn overgenomen. Graag horen de leden van de VVD-fractie welke voorstellen niet zijn overgenomen.

Voorts wordt een debiteurenstatistiek aangekondigd. Deze leden zijn benieuwd in hoeverre er nu al een debiteurenstatistiek wordt gehanteerd en wanneer de door de regering aangekondigde statistiek volledig in werking zal zijn.

De leden van de D66-fractie zouden de regering willen vragen naar het functioneren van het LBIO. Welke knelpunten bestaan er ten aanzien van de uitvoering van de taken van deze organisatie? Is deze organisatie bij machte om een toename te verwerken van het aantal zaken die het invorderen van een verhaalsbijdrage in het buitenland betreffen?

Artikelsgewijze opmerkingen

(Artikel I onderdeel A)

De leden van de VVD-fractie vragen hoe de aflossingscapaciteit wordt bepaald bij een schuld die vijf jaar onbetaald is gebleven vanwege onvoldoende aflossingscapaciteit bij de belanghebbende. Welke factoren/criteria worden daartoe in ogenschouw genomen? Wat betreft de afkoopsom vragen deze leden nogmaals om een toelichting. Waarop is de 50%-grens gebaseerd?

(Artikel I onderdeel D)

Heeft op grond van de redactie van dit artikel de informatieplicht alleen betrekking op verhaal, zo vragen de leden van de PvdA-fractie. Heeft de in artikel 141 opgenomen sanctie ook alleen betrekking op de verhaalsverplichting op derden in het kader van de Abw?

(Artikel I onderdeel F)

Welke verplichtingen kunnen B. en W. opleggen in verband met de uitvoering van de rechterlijke uitspraak, zo vragen dezelfde leden. Mag uit de redactie van dit artikel gelezen worden dat oude vorderingen niet vallen onder de voorgestelde regeling?

(Artikel XV)

Wanneer treedt de voorgestelde sanctie in werking? Wie treedt op en wie beslist, wanneer, over de hoogte van de sanctie ingeval van niet-nakomen van de informatieverplichting, zo vragen dezelfde leden.

De voorzitter van de commissie,
Wolters

De griffier van de commissie,
Van Dijk